JANI SAXELL

UUDEN IHMISEN KAUPUNKI

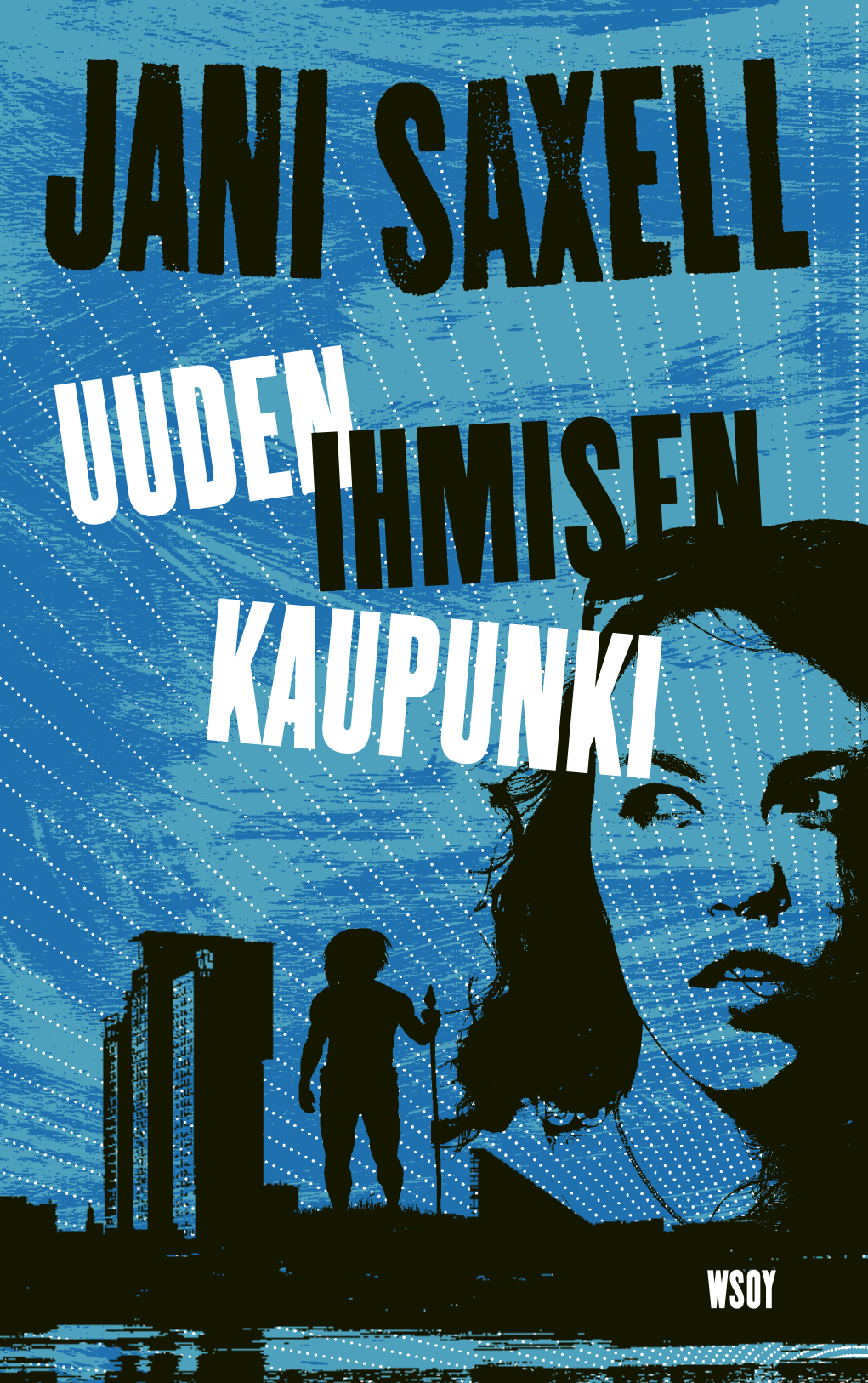

WSOY

Jani Saxell

UUDEN IHMISEN KAUPUNKI

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

MIX
Paperi | Tukee
vastuullista metsänhoitoa
FSC® C021394

© JANI SAXELL JA WSOY 2023
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
ISBN 978-951-0-43308-9
PAINETTU EU:SSA

Sisällys

Prologi … 9

I … 47

II … 245

III … 361

IV … 467

Jälkisanat ja kiitokset … 531

Dramatis personae … 539

Lumenvarjoverhon ajan sanastoa … 548

Uuden ihmisen kaupungin lähteet … 554

Särkkä
Pikku Mustasaari
4
3
Iso Mustasaari
Länsi Mustasaari
5
1
2
SUOMENLINNA
Susisaari
Kustaanmiekka
1 km
© Tuija Jantunen 2023

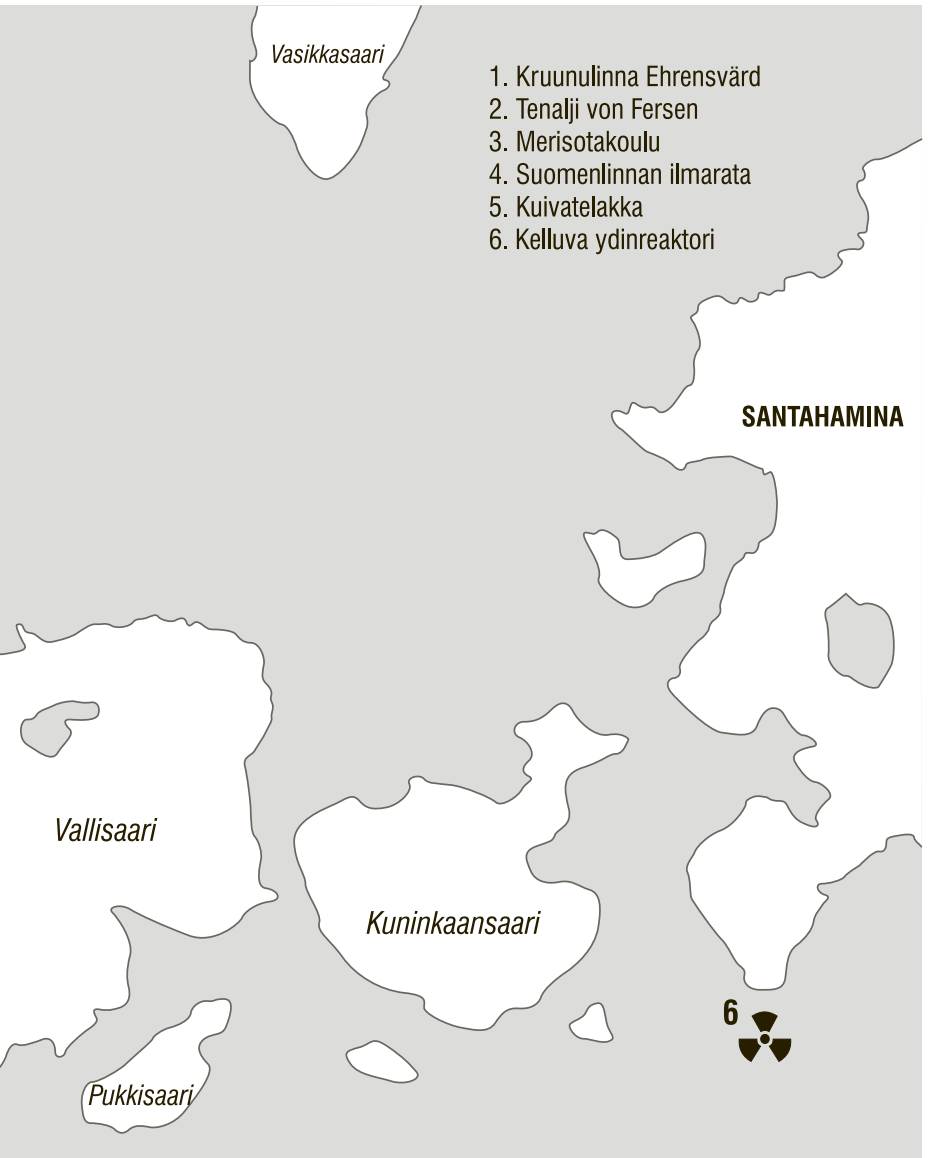
Vasikkasaari
1. Kruunulinna Ehrensvärd
2. Tenalji von Fersen
3. Merisotakoulu
4. Suomenlinnan ilmarata
5. Kuivatelakka
6. Kelluva ydinreaktori
SANTAHAMINA
Vallisaari
Kuninkaansaari
6
Pukkisaari

PROLOGI

Kaksi vanhaa karvalakkipuolen kulkijaa
hallin seinustalla
pitää sadetta, ja hiukan paleltaa
kun valot syttyvät ja katu vaimenee
he menneet vuodet kaluavat vielä kertaalleen.

»Kosin käärmetanssijaa», se toinen urahtaa
ja petraa löystynyttä lakin lippaa.
»Tulennielijöitä piti synnyttää.
No, miten lastaa siten kippaa…
Paloi parivuode, Loola lähti Nikkilään.

Niin ruostuu hammasatleetilta rautatanko,
Sanassa sanotaan.
Ja Houdininkin Henska kuoli Kakolaan.»

Toinen vavahtaen katsoo
kuinka spora lipuu vääjäämättä
rautalatuaan
ja vaihde kolahtaa,
kuin suoraan sydämeen hän hätäisesti
kulauttaa paukun kolinaa

ja ravintolan lasin takaa
joku näkee heidät. Hohottaa.

Ja toinen heistä tietää mitä toinen
sanoo sanomatta sanaakaan

»Älkää helvetissä enää naurako,
hei herra siellä!
Se selkänoja saattaa olla harhaa vaan.
On temput temppuja, ja mistäs tietää
mihin kangastukseen kaikki nojataan.»

ILPO TIIHONEN: KLOVNIT
(KOKOELMASTA *Hyvät, pahat ja rumat*, WSOY 1984)

Helsinki, marraskuu 2047, lumenvarjoverhon ensi päivät

Voiko ihanammin aamu enää alkaa? Puhtaissa lakanoissa, entisen morsmaikun vierellä, aamukahvin poristessa. Tuulipuku-Taneli koetti saada hetkestä kaiken irti. Silitellä, söpötellä ja nyhjätä toisen kainalossa, runoilla rakkaansa korvaan.

Olihan Varpureetta hänen puuteriluminen, kipakka kaunottarensa ja punasteleva ruusunmarjapuska. Ryhdikäs, permanenttipäinen, pohjoismaisen ylväs vaaleaverikkö ja…

– Sano vaan, että rintava, reisevä ja persevä. Mutta ihanaa kun sä valehtelet mulle, Varpureetta mutisi puoliunissaan, pienoisen hymynkareen kera.

Sitten sieraimia pöristävä kuorsaus jatkui. Uniapnealaite oli paikoillaan yöpöydällä, mutta eihän Varpureetta sitä viime yönä ollut malttanut käyttää. Kun oli oikein villiintynyt, huudattanut niitä biisejään ja halunnut monta kertaa.

Mikä kaikkein ihmeellisintä: Varpureetta oli jopa juonut Tanelin pöydän alle.

Sen ei olisi pitänyt olla edes teoreettisesti mahdollista. Varpureetta koski alkoholiin suunnilleen kerran vuodessa, aikuisopiskelukaveriensa illanvietoissa.

Ja Taneli? Samaa pikkupöhnää kesät talvet, suojakänniä kirskuvana ja korskeana päälle vyöryvää maailmanaikaa vastaan. Kun piti jatkuvasti säpsähdellä jotain lentävää häkkyrää,

kavahtaa älyseiniä ja tornitalon seinän kokoisia valomainoksia. Tai saada sydän kurkkuunsa, kun etsi K-Marketin pullonpalautusautomaattia. Ja siihen pamahti joku hedelmäosaston tai juustotiskin hologrammi suosittelemaan sesonkiherkkuja.

Heillä oli ollut villi yö, melkein kuin uutta teini-ikää. Vaikka toinen oli viiskyt ja risat, kantavääninen ja sosiaalisesti vähän toistaitoinen kaupunginosa-aktiivi. Ja toinen kohta kuusikymppinen, harvahampainen ex-dosentti ja nykyinen taidekauppias-omakustannerunoilija.

Siilitien kämpän ikkunoista ei ollut näkynyt paljon mitään, siltä lumentulolta. Ja heidän kummankin mielenrauhan kannalta oli ollut parempi laittaa ne Ellinoorat ja Chisut, nuoruutensa soundtrackin, vähän kovemmalle.

Sillä musiikki oli hukuttanut jostain kaukaa, Herttoniemen ja Kalasataman suunnalta kantautuvat räjähdykset. Samoin konetuliaseiden raekuurot ja Itäväylälle juuttuneiden hälytysajoneuvojen sireenit.

Siilitien vihoviimeisessä nukkumalähiössäkin saattoi kuulla ohi jyristelevän mammutin neljän tai kuuden tonnin painoiset askeleet, sen tassujen alle jäävien pysäköityjen autojen varashälyttimet. Ja sähkökaappien räiskähtelyn, irti repäistyjen vesiputkien ja kaivonkansien kylmät geysirit.

Helsinkiä ratkottiin parhaillaan väkivaltaisesti, »piuhat irti» -tyyliin irti 2040-luvun sivilisaatiosta. Tilalle istutettiin mammuttiaron lakia. *Survival of the fittestiä*, evankeliumia Pentti Linkolan ja Theodore Kaczynskin mukaan.

Mutta mitä he kaksi olisivat sille voineet, lumen ja kipunoiden villin tanssin yönä? Paitsi pitää toisistaan kiinni ja huudattaa musaa.

Taneli nappasi Motorolan lattialta käteensä ja laittoi puhelimen äänen varmuuden vuoksi hiljemmälle.

Oli niin hyvä, että Varpureetta sai kerrankin nukkua. Kaikkien pelkojensa jälkeen, ja kun vielä pahempaa oli mitä todennäköisimmin luvassa.

Siis kännykkä Varpureetalla, sähköallergikolla, yrttitietäjällä ja »Lindellien kestikievarin» nuoremmalla emännällä? Joka uskoi kaikenmoisten energiakenttien häiritsevän kehonsa luontaisia toimintoja, ja kasvattavan Siilitiellä vähän kaiken kieroon. Kuten jättimäiset kuuset ja koivut metroaseman sillan ja Itäväylän ramppien keskellä. Ja taloyhtiön kyylien mielet myös.

Varpureetan oli ollut ihan pakko antaa periksi. Kierrätyskeskuksen ilmaislaarin rämälle 5G:lle, jossa ei ollut nykykapuloiden AinaHeti- ja Tunto-TV-ominaisuuksia. Mutta jolla saattoi aivan hyvin soittaa kaihoisaa musiikkia YouTubesta.

Varpureetta tarvitsi Motorolaa äitinsä asioiden hoitamiseen. Vaikka Varpureetta piti itseään vain pahaisena apparityttönä, joka kulki Ilmin perässä syksyisin ämpärin ja sienestysveitsen kanssa. Ja äitiään todellisena näkijänä, jolla oli hetkittäin yhteys sinne kalastajanvaimojen, hylkeenpyytäjien ja itkuvirsien itkijöiden luodoille: Helsinkiin ennen Helsinkiä.

Tuo kaikki kuitattiin nyt Ilmin osalta muistisairauden houruiksi. Myllypurolaisessa hoivakoti Pohjanakassa, jonne Jaana, Varpureetan sisko, oli heidän yhteisen äitinsä hoitanut. Ei kun pyjama päälle ja rollaattori eteen, silloin kun ohjelmassa yleensä oli jotain muuta kuin vuoteessa makaamista.

No lääkkeidenjakoa ainakin. Jaana oli varmaan itsekin, lääketieteen tohtorina ja tekniikan lisensiaattina, käynyt Kannassa katsomassa, että neuroleptejä oli tarjolla kylliksi.

Sellainen kaikenlaisen *vapaasieluisuuden*, *lujaverisyyden* ja muun hörhöilyn tainnuttava määrä.

Äidin hoivakotiin joutumisen lisäksi Varpureetta murehti »kestikievarin» väkeä, talviruokinnassa olevia ihmisiä: heidän kellarissaan majailleita ja saunavuoroja hyödyntäneitä säteilypakolaisia. Aasiasta, Puola-Ukrainasta, keskisen Uudenmaan »20 vuoden ja 10 kilometrin» vyöhykkeeltä ja mistä milloinkin.

Ilmin ja Varpureetan filosofiaan kuului auttaminen. Sen verran kuin yksi äiti ja tytär -parivaljakko nyt ehti ja jaksoi. Parivaljakko kolasi lumet, kunnosti jätekatosten romut jälleen *vintage*-huonekaluiksi ja pesi ja ompeli poisheitetyistä vaatteista ihan kelpo kamaa.

Ainakin niille ihmisille, jotka olivat osanneet suunnistaa maanpakolaisuuden suoman ylimääräisen aistin varassa näille oville. Ja tähän vaniljanvalkeaan 1950-luvun kolmikerroksiseen taloon. 2020-luvun täydennysrakentamisen myötä oli tullut kaksi kerrosta lisää ja aurinkopaneelit katolle.

Vaikka eipä sekään ollut auttanut, Siilitien geriatrisoitumista vastaan. Talon kivijalassa oli edelleen aikaa ja unohdusta uhmaava kirpputori Kahdeksas aisti. Ja sen vieressä sähkörollaattorien, robojalkojen ja golfkärryn näköisten jokasäänkuplien korjauspaja: kaikkea mahdollista ikäihmisten tarpeisiin.

Kunnes Siilitie kutosen kestikievarin oli ollut kerta kaikkiaan pakko pistää lappu luukulle. Taloyhtiön kokouksissa puhuttiin asunnon pakkolunastuksesta. Ja »laittomiin hotelleihin» oli tehty pitkin syksyä Säteilyturvakeskuksen ja poliisin yhteistarkastuksia.

Eikä rapussa enää tömistellyt pieniä jalkoja: niiden säteilypakolaisten lapsia.

Puhelimen lisäksi Varpureetta oli suostunut myös taulutelkkariin.

Siksi, että kaupungissa tapahtui marraskuun ensi päivinä kerta kaikkiaan liikaa, päivä päivältä ja tunti tunnilta. Eikä Varpureetalla ollut entisiä verkostojaan, joita pitkin oli kuullut asioista.

Eilen Varpureetta oli tullut oikein varta vasten etsimään Tanelia Redin pääoven viereiseltä röökipaikalta. Koska kaipasi seuraa Itäkeskuksen Kierrätyskeskukseen, ja mahdollisesti kantoapua.

Mutta Varpureetalla oli myös toinen, lihallisempi ja samalla perin inhimillinen tarve. Sellainen, jota hän ei ollut ennen saanut sanotuksi ääneen. Kertaakaan, heidän lyhyen seurustelunsa aikana.

Oli vain ryhdytty hommiin, jotenkin nolostellen ja peiton alla. Kuten vain kaksi ikisinkkua ja vanhapiikasielua, joilla oli molemmilla maailmassa vilu.

– Sinä voisit tulla… nukkumaan viereen, lämmittämään minua. Voitaisiin… harrastaa sellaista vanhaa meininkiä. Se tekis just nyt hyvää.

Mistä tietää, että maailman kirjat ovat lopullisesti sekaisin?

Ei niinkään mammuteista ja vanhauskoisista, rynnäkkökiväärin panosvöistä turkishattuisten ja -liivisten miesten rinnalla ristikkäin. Vaan siitä, kun sai tuollaisen tarjouksen extyttöystävältään.

Varpureetta oli vieläpä varta vasten laittautunut sillä »luomukosmetiikallaan». Ja »lemmenkylvettänyt» itsensä taloyhtiön saunassa.

Mihin heidän suhteensa oli edes kariutunut?

No ensinnäkään ei ollut edes paikkaa, missä tavata. Tanelin asuntoloihin ei voinut tuoda vieraita, varsinkaan naispuolisia.

Ei edes kehdannut. Ja Lindelleille oli ollut aika kiusallista tulla yökylään. Kun aamiaispöydässä istuivat Ilmi hyväntuulisen höpötteleväna matriarkkana ja kestikievarin muut vieraat, useimmiten ilman yhteistä kieltä.

Mutta toiseksi, ja pakkohan se oli myöntää, myös Tanelin omiin elintapoihin: vilkkusilmäisyyteen, pikkupöhnäiseen höröttelyyn ja siihen, etteivät aamut lähteneet käyntiin ilman tölkkiviiniä.

Viime yönä ei ollut nipoiltu tai terveysintoiltu. Varpureetta oli pudotellut äitinsä unilääkkeeksi varaamaa Vana Tallinnia. Kun se oli loppu, hänen rakkaansa oli kolunnut kaappeja. Ja löytänyt ties mitä mesiangervo- ja muurahaisviinoja, laittanut ne pakkaseen ja nauttinut myrkkyjä sen jälkeen shotteina.

Seksikin oli sujunut, ihan eri lailla kuin tähän mennessä koskaan: hellästi, huomaavaisesti, huumorintajuisesti jopa.

Niin, Taneli oli tuntenut itsensä kerrankin ihmiseksi. Ei vain komenneltavaksi ja hajuhaitaksi. Tai roolihahmoksi nimeltä Tuulipuku-Taneli, urbaanikylähulluksi ja onnenkaluksi. Jonka seurassa voitettiin Roihupellon Propellimiehen pubivisat toisensa jälkeen. Mutta jo Itäkeskuksessa alkoi olla porttikieltoja, ja vähän liiankin tuttuja portsareita.

Entäs sitten Teurastamon ja Tukkutorin baarialue, Kalasataman uuden uljaan ekokaupunginosan oma Chinatown, Pikku Kiova ja Pikku Tokio? Ei sitten mitään toivoa sisäänpääsystä.

Kalasatamassa kaikki oli äly- tai ekoalkuista: kattopuutarhat, viherhuoneet, aurinkopaneelit ja kelluvat talot.

Oli älyseiniä ja älykästä lämmitystä, ja joka asuintornilla omat kierrätysasemansa ja polku- tai sähköpyörien vuokrauspisteensä.

Sillan takana Kalasataman mediaparkissa, keinosaaressa ja erityistalousalueella, kaikki vasta menikin hulluksi. Korkkiruuvin tai sähköhammasharjan muotoisine pilvenpiirtäjineen ja lentoautojen laskeutumisalustoineen 50 kerroksen korkeudessa. Valomainokset ylsivät pohjakerroksista johtokuntien kattolukaaleihin, Uuden Silkkitien ja Uuden Hansaliiton edustustiloihin.

Taneli ja Varpureetta olivat yksinkertaisesti menneen maailman ihmisiä. Henkisiä 1900-lukulaisia, elleivät sitten 1800-luvulta kotoisin.

Samaan aikaan 2040-luku hypetti hurjana ympärillä. Kalasataman mediaparkki, Finnoon tekosaari, Viikin biokeskus, Otaniemen avaruusteknologian laitos ja Metropolia ammattikorkean Myllypuron kampus suuntasivat kohti uutta avaruusaikaa: Lunar Cityä, asteroidivyöhykkeen kaivosluotaimia ja Marsia.

Tämän maailman taneleita, varpureettoja ja muita tarpeettomia ihmisiä korvattiin androideilla ja drooneilla. Kaikki mahdollinen lentoautoista metrojuniin kulki Herramme Tekoälyn ohjauksessa.

960 000 asukkaan Suur-Helsingissä oli jo enemmän robokoiria kuin sellaisia orgaanisia. Joiden vuoksi joutui oikeasti keräämään kakkaa, tekemään kirpputarkastuksia ja ottamaan kalliit rokotukset.

Ennen pitkää Taneli ja Varpureettakin liittyisivät X-sukupolvidementikkojen tai millenniaali-varhaiseläkeläisten joukkoon. Johonkin sopivaan laitokseen, pois silmistä ja pois mielistä. Aivan turhana kulueränä.

Samaan aikaan Varpureetan sisko, kansainvälisesti breikannut geeniterapeutti Jaana Lindell vietti lentokenttäelämää lääkejättien ja tekoelinvalmistajien kongresseissa.

Kalasatamalainen uusi ihmislaji eläisi suunnilleen ikuisesti, geeniruiskeineen ja kyberneettisine parannuksineen. Tai autuaitten asuinsijoilla, Tunto-TV:n paratiisisaarilla: tietoisuus ladattuna tekoälypilveen ja varmuuskopioituna ydiniskun kestävään dataholviin.

Sehän juuri tässä kaikessa olikin niin sekopäistä! Kirveiden, moottorisahojen, sinkojen ja rynnäkkökiväärien kanssa tuhojaan tekevät kaapparit eivät tehneet mitään eroa ihmisten välillä.

Eivät kaiken mahdollisen ja mahdottoman kierrätystä harjoittavien kaupunginosa-aktiivien, kodittomien punaviini-intellektuellien tai Mediaparkin ja Finnoon maailmanomistajien välillä.

Vanhauskoisten silmin Taneli ja Varpureettakin kuuluivat toivottoman teknologiariippuvaisiin, vieraantuneisuudessaan ja tuhovimmassaan kokonaisen planeetan kaatopaikkakuntoon saattaneisiin nykyihmisiin. *Homo fragilisten* ja *Homo domesticusten* lajiin, josta täytyi tehdä loppu. Uuden uljaan – tai siis vuosituhannen taa, rautakautiseen elämänmuotoon tähyävän – soturikansan paremman tulevaisuuden nimissä.

Tänään olisi ihan hyvä päivä viettää naistenpäivää. Ja järjestää Varpureetalle aamiaisyllätys, ennen kuin Vana Tallinn -krapula iskisi toden teolla.

Taneli hipsi asunnossa, sujahteli vatsaa sisään vedellen uutta maalipintaa odottavien huonekalujen ja juuri pyykkituvalta roudattujen liinavaatepinojen välistä.

Kestikievari Lindell oli tosiaan melkoinen operaatio. Varsinkin kun sitä pyöritettiin käytännössä ilman euron euroa, tai Hansaliiton markkaa.

Kahvi oli jo valmis. Kauramaitopurkin jämiä piti hetken kaivella, jääkaapin pesto- ja oreganopurkkien takaa. Ne sisälsivät

mitä todennäköisimmin jotain ihan muuta: Helsingin itäisten saarten ja kaupunkitaskujen yrteistä tislattuja liemiä.

Siis viime kesän satoa. Viime kesän ja viimeisen kesän. Eikä ihminen koskaan osannut arvostaa sitä aurinkoa, joka karehti silmiin tässä ja nyt.

Nyt tuprusi lunta suut ja silmät täyteen. Eikä se reilun viikon kestänyt, loskainen kaaos vielä mitään. Vaikka aurausautot olivat liikkeellä yötä päivää, julkiset myöhästelivät ja ratkeilivat väenpaljoudesta. Vaikka sulamisvedet saivat tsaarinaikaiset sadevesiputket ratkeilemaan, veden tulvimaan metrotunneleihin ja parkkihalleihin.

Kaikki tällainen oli maallista ja korjattavissa. Mutta eilen oli käynyt ilmi, että sähkökatkokset ja seisovat metrojunat olivat vasta alkusoittoa.

Se taikatalvi – tai *lumenvarjoverhon nostatus* – oli tahallista työtä, Helsingin sekoittamiseksi ja eristämiseksi: vanhauskoisten *säänoitien* kaupungin ympärille nostama lasikupu ja energiakenttä. Se oli saanut radioliikenteen ja kapulat sekaisin. Eikä lumimyräkän reunojen läpi ollut menemistä ilman raskasta kalustoa.

Kaupungissa oli nyt nopeasti edenneitä, Santahaminan sotilasalueen ensi töikseen vallanneita kaappareita. He halusivat kumota Herramme Tekoälyn ajan, ja siirtyä toiseen, muinaiseen ajanlaskuun.

Heidän kielellään kyse oli Suuren Tammen kaatamisesta, Auringon, Kuun ja tähtien palauttamisesta luonnollisille paikoilleen. Saataisiin taivas yleensä näkyviin, kaikilta valomainoksilta ja yössä vilkkuvilta lentoautoilta.

Jos siinä menivät ostoskeskukset ja tornitaloryppäät samalla, sen parempi.

Lindellien keittiöstä löytyi vielä tarjotin, ja viimeisen myyntipäivänsä ohittaneita keksejä.

Taneli taiteili takaisin olkkaria kohti. Nyt kannatti pitää Varpureettaa kuin kukkaa kämmenellä. Kenties pidempiaikaisemman majoituksen toivossa.

Eihän ollut varmaa, uskaltaisiko kaduilla jatkossa liikkua. Tai pidettäisiinkö kodittomien asuntolaa enää auki.

Entä olisiko paikkoja Tanelin jokapäiväisen reitin varrella? Itiksen työttömien kahvilan aamupuuroa, Stoan kirjaston lukusalin sanomalehtiä ja Redin Olohuonetta? Saisiko hän enää jatkaa »riippumattoman taidekauppiaan» ja »omakustannerunoilijan» hommiaan?

Taneli kanniskeli muovikassissaan Olohuoneessa maalattuja, kontaktimuovilla päällystettyjä akvarelleja maagisista Korkeasaaren eläimistä, samoin kahden tai neljän aukeaman runovihkoja. Nekin sai nidottua ja printattua Olohuoneessa.

Taneli käytti nimimerkkejä »Kaapo Kissa», »Sami Siamilainen» ja »Egyptin mau». Ja kaupitteli teoksiaan vitosella kappale.

Se vasta olikin äärimmäistä pienyrittäjyyttä, kovaa jalkatyötä ja loputonta puhuttamista. Kun useimmat Itiksen tai Redin asiakkaat vain kovensivat askeliaan lespaavan, tölkkiviiniltä tuoksahtavan ukkelin kohdalla.

Kai nyt Taneli puhua osasi, vaikka Kantista ja Heideggerista. Sentään entisenä Helsingin yliopiston teoreettisen filosofian laitoksen dosenttina!

Mannermaisen filosofian ohella Tanelin intohimoihin kuuluivat arkeologia ja historia. Erityisesti varjoisten kujien ja syrjään sysättyjen ihmisten osalta.

Siksipä hän tunsi myös rikoshistorian, ja vähän esoterian myös.

Viime kesästä asti oli tapahtunut paljon kummallisuuksia, jotka olivat ihan suoraan Tanelin erikoisosaamisalueilta.

Jospa vain 58-vuotiaita harvahammasmiehiä tuulitakkeineen, punertavine poskineen ja pistävine silmineen olisi kutsuttu TV:n keskusteluohjelmiin… Tanelilla olisi voinut olla aivan loistava tulevaisuus. Vaikka oman *talk shown* tai *podcastin* vetäjänä!

Aluksi ihmisiä oli alkanut kadota: karkureita, outoon aikaan lenkille lähteneitä, epäonnisia bilettäjiä tai muuten vain eksyneitä oli noin vain haihtunut yöhön ja pimeään, 27 000 valvontakameran ja Securistaten droonien 24/7-seurannan kaupungissa.

Sitten heitä oli alkanut löytyä, pilkottuina, perattuina ja sisäelimet viereen lajiteltuna. Ja melkein aina jonkin pronssikautisen kuppikiven tai hautapaikan läheisyydestä.

Aivan kuin kyse olisi ollut vinksahtaneista Tapion pöydistä, kalevalaisten metsästäjien uhrilahjoista. Jotta metsän henget saisivat omansa, ja muurahaiset, tuuli ja sammal. Jotta suuri kiertokulku voisi jatkua.

Elo- ja syyskuun myötä aikatasot olivat alkaneet nyrjähdellä todella sijoiltaan, ja Helsinki tulla hulluksi.

Ne kaikki eivät olleet edes mitenkään ahdistavia, vaan oudolla tavalla kauniita näkyjä. Kuin vaihtoehtoisia sävelkulkuja, tapailua koskettimilla, maailmojen ja todellisuuksien välisten näyttämöverhojen kahinaa. Tai synestesiaa, aistien sekoittumista, johon Taneli pyrki myös naivistis-dadaistisissa runoissaan ja piirustuksissaan. Niissä trumpetista tulvi värejä, lentokalat lauloivat aariaa ja merihevoset taipuivat nuottimerkeiksi.

Ensin oli nähty harmaavalaita tai paksuja sikareita Töölön kattojen ylle: kesäolympialaisten 1940 zeppeliinejä, laskemassa siltojaan ja köysiään juhlavalaistun Olympiastadionin ilmalaivalaiturille.

Kallion katuja pitkin oli kolistellut aaveratikka, kyydissään Eino Leino ja Uuno Kailas. Se oli tehnyt matkaa kymmenlukujen luistinradoilla, Brahen ja Eläintarhan kenttien reunoja pitkin. Kunnes runoilijat halusivat ylimääräisen pysähdyksen, Kämpin ja Catanin kohdalla.

Syyskuun alussa oli ihmetelty Arabianrantaan ilmestyneitä purjelaivoja: Kustaa Vaasan merivoimia, jotka olivat talvehtineet edellisen kerran vuodenvaihteessa 1555–56 Vanhankaupungin Helsingin edustalla. Kaikki 40 laivaa seisoivat nytkin ankkurissa, jäätä takiloissa ja purjeet reivattuina.

Hänen Kuninkaallisen Korkeutensa nihdit ja huovit lämmittelivät nuotiollaan, välittämättä koiranulkoiluttajista, jätski- ja *ramen*-kioskeista tai somalitytöistä matkalla fudistreeneihin.

Verna oli osunut todistamaan sitä näkyä. Antigravitaatiotyynyillä varustetun tasapainolautansa selässä, työvuoron jälkeisessä ylikuormituksessa ja puolipaniikissa. Ja yrittäessään löytää rantaa, jolta näkyisivät syksyn tähdet.

Niin, neiti Verna. Tähtitieteestä ja Tulenkantajien runoudesta kiinnostunut älykkötyyppi.

Kävi akvarellien ja runovihkojen myyntihommissa miten tahansa, uusi Kalasataman terveys- ja pahoinvointikeskus respat eli ei, Vernan näkeminen oli ollut monta kertaa Tanelin päivän piristys ja pelastus. Samoin keskustelut rantabulevardin penkeillä.

Olihan vielä edes joku nykynuori, 2040-luvun ihminen, joka LUKI KIRJOJA. Eikä vain retkottanut silmät ja housut

RAKKAUDENTUNNUSTUS HELSINGILLE, MISSÄ ON AINA SIJANSA NUORUUDEN VIMMALLE.

Entisiä aikoja haikailevat vanhauskoiset hallitsevat Helsinkiä 2040-luvulla ja haluavat siirtyä ekologiseen totalitarismiin, jossa heikoilla ei ole sijaa. Kilpineidot **Verna**, **Emppu** ja **Paloma** ovat ylivoimaisen tehtävän edessä. Helsinki on vapautettava hirmuvallasta, mutta se vaatii tilintekoa vaietun ja unohdetun menneisyyden kanssa.

Emppu ja Paloma päätyvät Suomenlinnaan, missä Helsingin oikukkaat henget hengailevat. Verna sinkoutuu aikaportaalin läpi 1920-luvulle, pirtutrokarien ja unisaarnaajien aikakaudelle.

Uuden ihmisen kaupunki yhdistelee dystopiaa, maagista realismia, Helsingin historiaa ja tulevaisuuden maailmoja omintakeiseksi kudelmaksi. Genrerajoja rikkova romaani jatkaa Kalasataman lukiolaisten, rohkeiden Kilpineitojen saagaa. Se on itsenäinen jatko-osa kiitetylle teokselle *Helsinki Underground* (2020).

www.wsoy.fi	84.2	ISBN 978-951-0-43308-9